Cana asobnaha numaru 20 hr. Przesyłka opłacona ryczałtem

Nr. 10. Wilnia, Piatnica 8 Sakawika 1929 h. Hod V (XIII).

BIEŁARUSKAJA KRYNICA

PALITYČNAJA, HRAMADZKAJA I LITERATURNAJA HAZETA.

Adres Redakcyi i Administracyi: WILNIA, LUDWISARSKAJA 1-19. (Wilno, Ludwisarska 1-19) Redakcyja adčyniena ad 9 hadz. ran. da 4 hadz. wieč.	„Bieł. KRYNICA" kaštuje na hod—10 zał., na paŭhoda—5 zał., na 3 miesiacy — 3 zał., na 1 miesiac — 1 zał. HAZETA WYCHODZIĆ RAZ U TYDZIEŃ.	Cana abwiestak: na 1-šaj staroncy 30 hr., 2 i 3 — 25 hr., na 4-aj — 20 hroš. — za radok drobnaha druku ŭ adnej paloscy.

Nacyjanalnyja mienšaści i Liha Narodaŭ.

Rada Lihi Narodaŭ, jakaja źbirajecca kožnuju ćwierć hodu, adčyniła swajo pieršaje pasiedžańnie wiesnawoj sesii. Tady, kali papiarednija Rady źbiralisia pad znakam polska-litoŭskaha sporu, to ciapierašniaja sakawikowaja sesija źbirajecca pad znakam nacyjanalnych mienšaściaŭ.

Sprawa nacyjanalnych mienšaściaŭ — heta balučaje pytańnie, jakoje pakinuli ŭ naśledztwie roznyja paślawajennyja traktaty (wersalski, ryžski i inš.) i raźwiazać heta pytańnie, pry ciapierašnich palityčnych warunkach, wielmi trudna. Bo chto maje raźwiazać jaho? Nie raźwiažuć jaho tyja dziaržawy, jakija stwaryli hetyja traktaty i paddzieržywajuć ich nia hetulki siłaj maralnaj, kolki aružnaj, nie razwiažuć taksama i dziaržawy neŭtralnyja, bo jany nie zachočuć leźci ŭ baraćbu z dužymi hetaha świetu. Raźwiazać sprawu nacyjanalnych mienšaściaŭ uzialisia sami nac. mienšaści, jakija adbyli ŭžo niekalki źjezdaŭ, na katorych sprawu swaju pastawili wielmi šyroka i prymusili zacikawicca sprawaj nacyjanalnych mienšaściaŭ šyroki palityčny świet, a taksama i Lihu Narodaŭ.

Treba skazać, što sprawu nac. mienšaściaŭ uziałasia raźwiazać tak-ža i Liha Narodaŭ zaraz-ža pry swaim paŭstańni, ale tut treba sćwierdzić, što jana dahetul nie raźwiazała *niwodnaha* nacyjanalnaha pytańnia i nia wyrešyła *niwodnaje* skarhi nacyjanalnych mienšaściaŭ!

Čamu tak stałasia? — Na naš pohlad, Liha Narodaŭ u takoj formie, jak ciapier, nia moža wyrašyć takich trudnych sprawaŭ, jak sprawy ab nacyjanalnych mienšaściach, bo jana nia jość Lihaj Narodaŭ, ale *tolki Lihaj Dziaržawaŭ* — i to takich dziaržawaŭ, jakija nachapali ŭ swaje hranicy šmat inšych narodaŭ i nia źbirajucca tak lohka *wypuskać* ich z swaich „bratnich abojmaŭ". Takaja Liha Narodaŭ wyrašać sprawiadliwa pytańnie ab nacyjanalnych mienšaściach nia moža, bo kali-b jana i wyrašyć chacieła, dyk hetym samym paškodziła-b intaresam swaich siabroŭ, a škodzić sabie nichto nia dumaje...

Aproč taho dla nikoha musić nia budzie sekretam, što ciapierašniaja Liha Narodaŭ jość wialikaju kramaju, założanaj Anhlijaj i Francyjaj, katoryja ŭ hetaj kramie bojka handlujuć čužymi intaresami, nie papuskajučy adnačasna intaresaŭ swaich. Hetyja dźwie dziaržawy, stojačy na čale roznych mienšych zachwatnicaŭ, starajucca baranić u hetaj kramie intaresy i tych dziaržawaŭ, jakija tak ci jnakš ad ich zaležać. Dyk nam zdajecca, što takaja Liha Narodaŭ nijakaj nacyjanalnaj sprawy sprawiadliwa wyrašyć nia moža. Asabliwa tady, kali hetaja sprawa škodzić kamu kolečy z siabroŭ Lihi.

Ale tyja ludzi, jakija hurtujucca kala Lihi Narodaŭ, nie pierastajuć ćwierdzić, što Liha Narodaŭ i ŭ sprawie nacyjanalnych mienšaściaŭ moža niešta zrabić, tolki woś paradak razhladu hetych spraŭ u joj drenny, — treba toj paradak źmianić i tady ŭsio pojdzie dobra. Dla źmieny paradku ŭ razhladańni sprawaŭ ab nac. mienšaściach i sabrałasia ciapierašniaja Rada Lihi.

Jaki-ž paradak byŭ dahetul u razhladańni skarh nacyjanalnych mienšaściaŭ?

Paradak byŭ taki, što kali pastupała skarha ad niejkaj nacyjanalnaj mienšaści, dyk tuju skarhu razhladaŭ staršynia h. zw. kamisii troch i im-ža dabranymi dwumia siabrami. Kali-b heta trojka ŭważała, što skarha słušnaja, dyk musiła-b pieradać jaje dalej na razhlad u Radu Lihi. Adnak dahetul niwodnaja skarha nia była pryznana słušnaj, a tymsamym i nie padadziena ŭ Radu Lihi. Usie skarhi astalisia biez nijakaha chodu, choć lik skarhaŭ byŭ nie mały: ich było roŭna 183! Hetaki rezultat „pracaŭ" trojki i samoj Rady nadta-ž dzior usich za wočy i paśla pramowy niamieckaha ministra Štresemanna na pasiedžańni Rady Lihi minułaha hodu prymusiŭ nawat Anhliju šukać wychadu z takoha prykraha pałažeńnia. I woś niadaŭna kanadyjski ministar Dandurand padaŭ prapazycyju, kab skarhi razhladalisia pa nowamu paradku, abo jnakš kazučy—pa nowaj procedury.

Jakoj-ža maje być heta nowaja procedura? Pawodle nowaj procedury, jakuju prapanuje Dandurand,—skarha nacyjanalnych mienšaściaŭ maje pierasyłacca z Lihi Narodaŭ tamu ŭradu, na katory jana padadziena. Kali toj urad nia zmoža wyrašyć sprawy z tej nacyjanalnaściaj, jakaja padała skarhu, biespasredna, dyk tady ŭžo biare sprawu ŭ ruki sama Liha Narodaŭ i pierakazywaje jaje adumysłowaj kamisii, jakaja była-b stworana pry Radzie Lihi Narodaŭ dla razhladu hetych skarhaŭ. Taja kamisija mieła-b dawodzić da zhody toj urad, na katory padadziena skarha, i tuju nacyjanalnuju mienšaść, jakaja padała skarhu, i takim paradkam wyrašać usie ichnija spory.

Nam zdajecca, što j hetaja procedura da dabra nie dawiadzie i ŭsio astaniecca pastaromu, tolki budzie taja roźnica, što zamiest trojki —budzie siadzieć čaławiek 10-14, jakija taksama nie zachočuć leźci ŭ wočy dužym hetaha świetu i abrydžacca tym dziaržawam, jakija ŭwachodziać u skład Lihi Narodaŭ i na jakich była padadziena skarha.

A ciapier astałosia nam wyrašyć pytańnie, jak my Bielarusy pawinny adniaścisia da ŭsiej hetaj sprawy. My dumajem, što z usiej hetaj procedury možna zdabyć adnu karyść. Nam treba pawinna pierad usim świetam swoj hołas ab tej kryŭdzie, jakuju my cierpim. Skarha na dziejnaść uradu u sprawach školnych, samaŭradawych, haspadarča-ekanamičnych i relihijnych pawinna być pačuta ŭ Lizie Narodaŭ i praz jaje pa ŭsim świecie!

Zatym uważajem, što pamiž skarhami, jakija ŭžo padadzieny ŭ Lihu Narodaŭ, abo tudy padadzieny buduć, pawinna być i skarha Biełaruskaha narodu.

W.

Zajawa pasła Karuzy

ad imia Biełar. Pasolskaha Klubu, złožanaja 1 sakawika s. h. u sprawie źmieny konstytucyi.

Wysokaja Pałata!

Ad imia Biełaruskaha Pasolskaha Klubu maju honar zajawić nastupnaje:

Konstytucyja z 17 sakawika 1921 hodu nia była i nia jość da nas Biełarusaŭ tasawana. Była jana i jość tym prawam, jakoje da nas nie tasujecca, a znača nas, Biełarusaŭ, nie datyčyć.

Pry hetakim paradku rečaŭ my pawinny byli-b u sprawie konstytucyi stajać na punkcie absalutnaha niezainteresawańnia. Ale na asnowie konstytucyi z 17 sakawika, Narod biełaruski ŭ polskaj dziaržawie karystaje prynamsia z adnaho prawa: moža ad času da času, praz swaich pradstaŭnikoŭ, z hetaj wysokaj trybuny padać da ahulnaha wiedama ab tych kryŭdach i niesprawiadliwaściach, jakija jon cierpić; prajekt ža pasła Słaŭka i jaho kalehaŭ choča nam i heta prawa adabrać, choča paprostu zawiazać nam wusny.

Dyk dziela hetaha Biełaruski Pasolski Klub budzie hałasawać za prapazyjaj Stronictwa Chłopskaha — adkinuć prajekt u pieršym čytańni. Kali-ž prajekt budzie adasłany ŭ kamisiju, to Biełaruski Pasolski Klub, jaki składajecca z zapraŭdy demakratyčnych partyjaŭ, chacia mače cely rad zaściaroh pad adrasam polskaj demokracyi, adnak dziela pryncypu budzie padtrymoŭwać usie prapazyki majučyja na mecie abaronu pryncypaŭ demokratyzmu, z zaściarohaj, što jany ni ŭ čym nia buduć škodny Biełaruskim narodnym masam u polskaj dziaržawie.

Apelacyjny sud nad „Hramadoj".

(Pawodle polskaj presy.)

Dnia 28 lutaha s. h. Wilenski Apelacyjny Sud pačaŭ razhladać sprawu „Biełaruskaj Sialanska-Rabotnickaj Hramady", jakaja ŭ wyniku troch miesiačnaha razhladu ŭ Wilenskim Akružnym Sudzie ad 23 lutaha da 22 traŭnia minułaha 1928 h. zakončyłasia sudowym prysudam pa 3,8 i až pa 12 hadoŭ ciažkaj turmy.

Dla razhladu hetaj wialikaj sprawy wyznačany specyjalny kamplekt suddziaŭ, u skład jakoha ŭwachodziać i suddzi: Dmochoŭski, Jundziłł i Bondzkiewič. Abwinawačanych baroniać adwakaty: senatar Abramowič, prof. Petrusewič, Durač, Honigwil, Ettinger, Babianski i wiedamy adwakat Smiaroŭski. Askaržaje padprakuratar Parčeŭski. Z abwinawačanych na rasprawu nichto nia prybyŭ. Paśla ŭsich farmalnaściaŭ Sud prystupiŭ da daprosu świedkaŭ, z pakazańnia katorych pakul što ničoha nowaha da sprawy nia ŭnosicca. Prakuratar unios da sprawy dwa cyrkulary komunistyčnaj partyi Zachodniaj Biełarusi, wydanyja paśla likwidacyi „Hramady", u jakich byccam skazana, jak treba zastupić jaje na terytoryi Zach. Biełarusi. Adwakat Ettinger paśla hetaha padaŭ u Sud skanfiskawany numar hazety „Głos Prawdy" z pakazańniem na źmieščanuju tam staćciu p. n. „Adstaŭka p. Meyštowiča", u jakoj wyjaŭleny pohlady na sprawu „Hramady" kruhoŭ blizkich da ŭradu, i damahaŭsia pryniaćcia hetaj hazety jak dakumantu. Tymbolš što Sud pierad tym pryniaŭ jak dakumant padadzienyja prakuroram komunistyčnyja cyrkulary. Prapanowu adw. Ettingera Sud adkinuŭ. Prakuror u pramowie swajej dakazywaŭ što Hramada imknułasia da adarwańnia Zach. Biełarusi ad Polščy i pryłučeńnia jaje da SSRR

Z biełaruskaha žyćcia.

Z Biełarusi pad Polščaj.

Centralny Ŭrad Biełaruskaha Instytutu Haspadarki i Kultury — hetym padaje da ahulnaha wiedama, što siabroŭskija bilety z minułaha hodu ličacca ważnymi na hety hod. Pierarehistracyi pastanoŭlena nie rabić.

„Шлях Моладзі“ — miesiačnaja časopiś biełaruskaj moładzi. Pieršy numar hetaj časopisi za m-c sakawik s. h. u minułym tydni wyjšaŭ užo z druku. Źmiest časopisi wielmi cenny, bo ŭzbudžaje j macuje ŭ dušach moładzi šlachotnyja parywy, pahłyblaje lubašć da swajho rodnaha, biełaruskaha. Hoža adznačyć, što hrupa moładzi sarhanizawaŭšajasia ŭ redakcyjnuju kalehiju, u skład jakoj uwachodziać: Jazep Najdziuk, Izabela Tumaš, Marjan Pieciukiewič, Uładysłaŭ Tarasewič, Janka Bahdanowić i Alfons Šutowič, prystupiła da wydawańnia „Шляху Моладзі“ *ułasnymi* siłami: sami pišuć, składajuć i drukujuć časopiś biez nijakaj za hetu pracu płaty. Stanuli hetak na ćwiordy hrunt žyćciowy, padajučy da publičnaha wiedama, što časopisiaj swajej buduć śkirowywać biełaruskuju moładź na šlach nacyjanalna-biełaruski i chryścijanski. Astajecca tolki pažadać hetaj časopisi dobrych pładoŭ jaje pracy. Redakcyia „Ш. М.“ mieścicca ŭ Wilni, Ludwisarskaja 1-23. Cana asobnaha numaru 30 hr. Padpiska na hod 4 zł.

Prawy publičnašci dla Biełaruskaj Himnazii ŭ Nawahradku. Ministerstwa W. i P. A. rasparadžeńniem z dnia 14.II. s. h. nadało prawy publičnašci wyšejšym klasam Biełaruskaj Himnazii ŭ Nawahradku. Nižejšyja klasy prawy publičnašci ŭžo mieli.

Lekcyja ŭ Biełaruskim Studenskim Sajuzie. U paniadziełak 4 h. m. u sali Bieł. Studenskaha Sajuzu student prawa J. Zianiuk pračytaŭ papolsku informacyjnuju lekcyju ab biełaruskim ruchu dla studentaŭ Lićwinoŭ i Ukraincaŭ.

„Весткі Таварыства Беларускай Школы“. Pad takim zahałoŭkam 28 lutaha s. h. wyjšla adnadnioŭka Paŭnamocnaj Kamisii T-wa Biełaruskaj Školy.

Źmiest adnadnioŭki amal wyklučna informacyjna-ŭsprawiedliwiajučy apošnija padziei ŭ T-wie Biełaruskaj Školy i Wilenskaj Biełaruskaj Himnazii.

Z studenskaha žyćcia.

U wilenskim Uniwerstytecie St. Batoraha jość mnoha studentaŭ Lićwinoŭ, Ukraincaŭ i Biełarusaŭ. Lik studenskaj moładzi hetych troch nacyjanalnaściaŭ dasiahaje kala 200 asob. U apošnija časy dajecca zaŭważyć miž studentami Ukraincami, Lićwinami i Biełarusami nadziejnaje zbližeńnie i konsolidacyja. Hoža adznačyć, što studenskaja moładź, jak biełaruskaja, tak ukrainskaja i litoŭskaja ładziać supolnyja zboryščy. Dahetul adbylisia takija zboryščy dwa: 1-10 lutaha s. h. u pamieškańni Tymčasowaha Litoŭskaha kamitetu, dzie studenskaja moładź hetych troch narodaŭ na tawaryskim wiečaryharbatcy mieła mahčymašć miž saboj bližej paznajomicca i 24 sakawika s. h. u sali Biełaruskaha Studenskaha Sajuzu, dzie student prawa hr. J. Zianiuk pračytaŭ swaim kaležankam i kaleham Ukraincam, Lićwinam a tak-ža i Biełarusam informacyjny referat ab biełaruskim adradženskim ruchu.

Nia možna tut paminuć i taho faktu, što studenskaja moładź, jak ukrainskaja, tak i naša biełaruskaja, swajej prysutnaściu ŭšanawali ŭračystaje światkawańnie Litoŭskaha narodu 16 lutaha s. h. Niezaležnašci Litwy, na jakim ad imia ukrainskaj studenskaj moładzi wyraziŭ pažadańni student Sahajko, a ad biełaruskaj student prawa Šutowič.

Z hetaha ŭžo možna bačyć, što pamiž akademičnaj moładździu U. S. B litoŭskaj, ukrainskaj i biełaruskaj panuje poŭnaja zhoda, suład i ŭ peŭnaj miery konsolidacyja. Možna spadziawacca, što miž studenstwam uspomnienych narodaŭ konsolidacyja budzie dalej rašci ŭsio bolš, bo studenstwa, jak budučynia narodu, raz užyšoŭšy na prawilny šlach swaich narodaŭ zyjšci z jaho chiba ŭžo nie zachoča.

P—K

Z Niezaležnaj Litwy.

Pomač sialanstwu. Litoŭski ŭrad užo 12,000 sialanskich siemjaŭ, paciarpieŭšych ad letašniaha nieŭradžaju, zabiaśpiečyŭ na budučy hod siaŭboj. Aprača ŭradu i samo hramadzianstwa kłapocicca ab hetych sialanach, źbirajučy wielmi ŭdačna achwiary dla dapamohi. I jak čuwać, dziakujučy rupnaści ŭradu i achwiarnaści hramadzianstwa, paciarpieŭšamu sialanstwu nie pahražaje niebiaśpieka astacca wiasnoj biaz chleba i nie zasiejać sioleta pola.

Wialikaja astranamičnaja obserwatoryja budujecca ŭ Wysokaj Fredzie i sioleta, paśla skančeńnia budowy, budzie pieradadziena matematyčnamu fakultetu Litoŭskaha ŭniwersytetu. Razam budujecca tam wialikaja wačnaja klinika.

Wiarnuŭsia z Paryža K. Petrauskas, słaŭny litoŭski śpiawak. Ab jahonych wystupleńniach u paryskaj opery wielmi pachwalna adzywałasia ŭsia presa Paryža. Ciapier K. Petrauskas budzie śpiawać u litoŭskaj opery ŭ Koŭnie.

Vidunas, litoŭski filozaf-piśmieńnik i hanarowy doktar litoŭskaha ŭniwersytetu, budzie ŭ chutkim časie čytać na ŭniwersytecie niekalki lekcyjaŭ. Hetyja samyja lekcyi Vidunas budzie čytać u Ziemlarobskaj Akademii ŭ Datnawie.

Jašče adzin literaturny žurnał. Niadaŭna ŭ Koŭnie wyjšaŭ nowy literaturny žurnał pad zahałoŭkam „Piuvis“. Redahuje žurnał Piotra Juodelis.

Z Polščy.

Pasiedžańni Sojmu i Senatu.—Na pasiedžańni senackaj skarbowaj kamisii dnia 28 lutaha s. h. skazaŭ wialikuju pramowu ministr wajny marš. J. Piłsudzki, jaki wostra krytykawaŭ Sojm wyklučna tolki adnosna biudžetu dla ministerstwa wajskowych spraŭ. Ministr Piłsudzki krytykujučy pasłoŭ Sojmu ŭ hetaj sprawie zakranuŭ sprawu hetaha-ž biudžetu z minułych hadoŭ, nazywajučy biudžety hetyja „biudžetami wiasiołymi“, z jakich utrymoŭwalisia, jak skazaŭ marš. Piłsudzki, kachanki pasłoŭ i partyi. Daŭniejšyja biudžety, pawodle słoŭ maršałka Piłsudzkaha, palahajuć nie na čym inšym, jak na wyraznym abkradywańni biudžetaŭ wajskowych i daloka pasunuŭšajsia defraŭdacyi. Marš. Piłsudzki znaje wypadki, kali z wajskowych biudžetaŭ apłačywalisia pyšnyja pačastunki ładžanyja panami ministrami dla panoŭ pasłoŭ i dziaŭčat z publičnych damoŭ. Z biudžetu ŭtrymliwalisia nia tolki kachanki, ale taksama palityčnyja partyi. Z biudžetu krali „najbeščelniej“ u świecie; hrošy wydawany nie na wojska, ale na wiasiołaje prawiadzieńnie času biudžetowa-sojmawaha i ministerskaha. Adnym słowam ministr wajskowych spraŭ Piłsudzki skrytykawaŭ pasłoŭ Sojmu jak ciapierašnich, tak i kališnich, a tak-ža nie paminuŭ i swaich papiarednikaŭ—ministraŭ wajskowych spraŭ.

Hetaj pramowaj Piłsudzkaha wielmi niezdawolenym pačuŭsia hien. Šeptycki, katory, jak padaje „Dziennik Wilenski“ u Nr 53, abjawiŭ u waršaŭskich hazetach adkrytaje piśmo da byŭšych ministraŭ wajskowych spraŭ hien. Sosnkoŭskaha, Sikorskaha i Želihoŭskaha z zapytańniem, što jany ŭ takoj sprawie majuć rabić. Sam hien. Šeptycki, kab paśla śmierci jahonaj niechta nia moh zapadozrywać jaho u rastratach dziaržaŭnych hrošaj na raspustu z dzieŭkami, namierany padać skarhu za źniawahu (oščerstwo). Jak da hetaj sprawy adkliknucca byŭšyja ministry wajskowych spraŭ, hien.: Sosnkoŭski, Sikorski i Želihoŭski — niawiedama; hien. Leśnieŭski b. min. wajskowych spraŭ užo pamior.

—Sojm prystupiŭ užo da razhladańnia prajektaŭ źmieny konstytucyi. U Sojm padany prajekt lewych partyjaŭ ab źmienie konstytucyi. Hałoŭnyja punkty hetaha prajektu, jak padaje hazeta „Robotnik“, woś takija:

1. Parlamant adnapałatny (kasujecca Senat). 2. Wybary Prezydenta adbywajucca Narodnym Sabrańniem, jakoje źbirajecca asobna ad Sojmu wybaram i sposabam piaciprymietnym. 3. Uwiadzieńnie prawa narodnaj ustawadaŭčaj inicyjatywy. 4. Zahwarantawańnie taho, kab hałasawańnie prajektu niedawieru dla ŭradu nia było sprawaj prypadkowaj i niespadzieŭnaj. 5. Techničnaje palepšańnie sojmawaj ustawadaŭčaj pracy. 6. Peŭnaja hwarancyja niezaležnašci sudoŭ ahułam i specyjalna, napr. Trybunał Stanu. 7. Pašyreńnie i ŭzmacawańnie prawa kantralawańnia biudžetu Sojmu i ahułam prawa biudžetnaha. 8. Pryznać konstytucyjnyja prawy narodnym mienšaściam. 9. Addzialeńnie Kaścioła ad dziaržawy. 10. Wykinuć z źmiestu konstytucyi ŭsie niajasnaści i sumliŭnaści ŭ praŭnych formułach. Prezydent maje prawa raspuścić Sojm pierad kančatkam jaho kadencyi.

Jak bačym, prajektaŭ źmieny polskaj konstytucyi chapaje, ale čym usio heta končycca, napierad skazać nielha.

Św. † P.

Wiačasłaŭ Makoŭski

Student medycyny. Pražskaha Uniwersytetu paśla doŭhaj i ciažkaj chwaroby pamior dnia 4 h. m. na 24-tym hodzie žyćcia.

Pachowiny niaboščyka adbylisia na prawasłaŭnych Wilenskich mahiłkach dnia 7-ha h. m., ab čym pawiedamlajuć sumam praniatyja

Maci, siastra, brat i siabry.

Uł. Kazłoŭščyk.

Zaikliwy Wiktuś.

Chto z katalikoŭ Sakolščyny nia znaje hetaje aryhinalnaje asoby? Nia było niwodnaha adpustu-festu ŭ całaj wakolicy, dzie-b nie źwiarnuŭ na siabie ŭwahi prysutnych „pabožny Wiktuś“. Nawat tutejšaje prysłoŭje kaža: „dzie fest— tam Wiktuś jest“.

Z čyrwonym šalikam na šyi, u staroj, kramnaj, staranna pałatanaj wopratcy, prypaminajučaj abiadnieŭšaha nieščaśliwaha intelihienta, na kožnym adpuście stajaŭ jon u kaściele pry samych balastrach i swajej wopratkaj i aryhinalna pabožnaj minaj źwiartaŭ na siabie ŭwahu ŭsich prysutnych.

Kali ŭ kaściele piajali, dyk kožny adchilaŭsia, kab nie stajać blizka Wiktusia, jaki nawat piajučy zaikwaŭsia i nabožna śpiawajučy tros haławoju ŭwa ŭsie baki tak, što stojačy blizka jaho moh nia raz dastać ad Wiktusiawaj patylicy wialikaha huza.

Niwodnaj kaścielnaje ŭračystaści, nia tolki ŭ blizkaj wakolicy, ale nawat na niekalki dziesiatkaŭ wiorst, nie prapuskaŭ Wiktuś.

Heta byŭ chadziačy kalendar: kali spytać u jaho, u jakim kaściele i kali budzie fest, dyk Wiktuś z zadziŭlajučaj pamiaćciu pačnie wyličać parachwii i kaścioły, dzie i kali jość adpust. Pry hetym wyličaŭ kaścioły nia tolki blizkaj wakolicy, ale j nawat na niekalki dziesiatkaŭ wiorst, siahajučy až da Wilni i Čenstachowy. Całaje žyćcio Wiktusia—heta była padarož z adnaho adpustu na druhi. U darohu jon išoŭ piechatoj, ničoha z saboju nia braŭ i ničoha ni ŭ kaho nie prasiŭ. Kali zachaciełasia jamu ŭ darozie jeści, dyk u pieršaj lepšaj napatkanaj wioscy abo miastečku zachodziŭ jon aby da jakoha haspadara i winšawaŭ jaho z tym światam-festam, na jaki jon išoŭ, chacia-b haspadar ničoha nia wiedaŭ ab adbywajučajsia daloka ad jaho parachwii ŭračystaści. Kali hety haspadar nie dahadaŭsia dać jamu jeści, Wiktuś doŭha nie čakaŭšy išoŭ da druhoha haspadara z takim-ža winšawańniem, až pakul nia byŭ nakormleny. Chaj-by chto sprabawaŭ dać jamu što-niebudź na darohu, taho Wiktuś hatoŭ-by abłajać, zaznačajučy, što jon nia jość ž-brakom.

Usie jaho ŭžo tak i znali, što jak prydzie z winšawańniem, dyk značycca choča jeści i nichto nia čuraŭsia padzialicca z im łyžkaj strawy. Wiktuś nie bajaŭsia zachodzić z winšawańniem nawat da najwialikšaha pana, abo da probašča na klabaniju. Usiudy jaho nakarmili i kožny lubiŭ z im pahutaryć na temu festaŭ. Pryroda nie dała Wiktusiu dobraj wymowy. Kab wyhawaryć jaki niebudź skaz, jon patrabawaŭ šmat času, dy j nia śmieŭ siadzieć blizka ściany. U adwarotnym wypadku pabiŭ-by ab ścianu sabie haławu, bo zaikajučysia nadta torzaŭ joju ŭzad.

Patrapiŭ nia raz Wiktuś u dałokuju parachwiju nawat pajechać ciahnikom, razumiejecca, biaz biletu, pad łaŭkaj. Kali jaho na jakoj niebudź stancyi wykidali, jon spakojna čakaŭ tam nastupnaha ciahnika, siadaŭ i jechaŭ dalej, až da mety swajej padarožy.

Źwiedaŭ jon hetkim sposabam nia raz Wilniu, a nawat pabywaŭ i ŭ Čenstachowie. Zaleznadarožnyja ŭłady, nia majučy ciarpliwaści čakać pakul Wiktuś wyikajecca dziela swajho tłumačeń-

NADZIEJA.

Jak sumna i ciažka časami na sercy,
Dy j ščyrych pry hetym niama kumpanoŭ,
Bo tut nie ŭ swaich, a ŭ čužych ŭ paniawiercy
Zahnany ja dolaj služu u panoŭ.

Časami ŭznoŭ ščyra ŭ dušy zaśmiajusia;
Nadzieja maja wiesialić mnie dušu,
Što prydzie toj čas—da swaich ja wiarnusia
I ŭ Matki ja Rodnaj kutka paprašu.

I budu služyć ja Joj ŭsieju dušoju,
I budu hrudźmi baranić ad złybied,
I budu staracca swajej čaradoju,
Kab kožny susied naš dawaŭ Joj prywiet.

1928 h. *Ŭł. Kazłoŭščyk.*

Z zahranicy.

Kitaj iznoŭ zaharajecca połymiam rewolucyi. U daŭnaj stalicy Kantonie wybuchnuła rewolucyja. Wialikija masy rabotnikaŭ demonstrujuć na wulicach miesta. Roznyja złodziei i bandyty rabujuc kramy i prywatnyja pamieškańni. Usie zamiežnyja konsulaty pazamykali bramy, a ŭradoŭcy zabarykadawalisia ŭ damoch konsulataŭ. Uradawyja wojski da hetaj pary nie mahli ŭspakoić paŭstancaŭ i pieraškodzić dziejnaści złodziejaŭ i bandytaŭ.

U S.S.R.R., jak my ŭžo niaraz pisali, balšawiki pieražywajuć swoj unutrany oryjentacyjny pierałom. Da čaho ŭnutrany hety kryzys balšawikoŭ dawiadzie, pakul što z peŭnaściu skazać nia možna, ale ŭsio-ž taki śćwiardžajecca toj fakt, što žyćciowaja praktyka stanuła mocna na pieraškodzie balšawikam u ździejśnieńni imi komunistyčnych ideałaŭ. Čhoć wyhnany z hranic S.S.R.R. Trocki byccam i paciašaje siabie, dajučy zajawy pradstaŭnikam hazet, što jon zmušany žyć zahranicaj najbolš dwa hady, bo niezadoŭha S.S.R.R. budzie pieražywać wialikija palityčnyja patrasieńni i ŭ kancy kancoŭ złožacca takija abstawiny, što jaho — Trockaha — pakličuć nazad — spadziawacca takoha pawarotu palityčnaha žyćcia ŭ S.S.R.R. nia prychodzicca i heta jość tolki illuzijaj. Žyćcio swaim pradwiečnym zakonam idzie ŭpierad i nikoli nie waročajecca nazad. Skarej treba spadziawacca, što astaŭšyja ad žyćcia astanucca adkinutymi, jak niešta niepatrebnaje, a žyćcio pojdzie swajej, pawodle pradwiečnaha zakonu, darohaj upierad.

Liha Narodaŭ ciapier zaniałasia sprawaj nacyjanalnych mienšaściaŭ. Na paradku dnia znachodzicca sprawa procedury, jak pawinny razhladacca sprawy nacyjanalnych mienšaściaŭ pawodle prajektu Kanadyjskaha pradstaŭnika Danduranda i hwarancyja wykanańnia naležnych prawoŭ dla nac. mienšaściaŭ. Prajekt hwarancyjnaha prawa dla nacyjanalnych mienšaściaŭ padaŭ niamiecki pradstaŭnik min. Štrezeman. Prajekt Štrezemana nia jość śkirawany praciŭ jakoj kolwiečy dziaržawy, a damahajecca ŭtwareńnia specyjalnaj kamisii, jakaja-b zaniałasia sprawaj nac. mienšaściaŭ.

U Meksyku rewolucyja razharajecca. Paŭstancy pačynajuć pieramahać uradawaje wojska, zabrali ŭ pałon bolš 80 achwiceraŭ i 560 žaŭnieraŭ.

Ab haspadarcy.

(v=w)

Krychu ab sievazvarotach.

Si vazvarotam nazyvajem pravidłovaje čarhavańnie raścin ziemlarobskaj vytvorčaści na adnym i tym-ža poli. U nas na Biełarusi, jak viedama, u šmat i šmat jašče miascoch ludzi trymajucca pry t. zv. trochpaloŭcy. Šmat užo adnak pierajšło i na čatyrochpaloŭku. Što lepš?

Asnaŭnoje praviła ŭsiakaj haspadarki kaža, što *niama* najlepšaj metody haspadarki i niama najhoršaj i ŭsio zaleža ad miascovych umovaŭ. Byŭ čas, kali haspadary mieli jšče bolš hruntoŭ i pakinuć cieraz cełу hod tracinu ŭsiaho pola niepachanaj i niazužytaj—nia było ničoha strašnaha. Da taho-ž rachavałasia, što hrunty astaŭšyjasia cieraz hod cełу niazužytymi (pad paparam) nia tolki „adpačyvajuć", ale navat i nabirajuć novaj siły, jak-by sami siabie hnojać. Adnak, kali z postupam času ličba ludziej uzrastała, a zapas ziamli astavaŭsia tojsamy, paŭstavaŭ hoład na ziamlu, ziamli što raz bolš usio nie chapała. Naturalnym paśledztvam hetaha było starańnie vykarystać kožnuju piadziu volnaj ziamli. U hetkim šukańni niazužytkavanych hruntoŭ pryšli ludzi i na pustujučy papar, absiavajučy jaho ci to łubinam, ci to kaniušynaj, ci ŭrešcie niejkimi inšymi raścinami stručkovymi. Akramia taho pamiž źmienami azimaj i jaravoj usunuli jšče i źmienu raścin akapovych, ci karańpłodaŭ, niasłušna i dahetul jašče ŭ nas zaličanych prosta da raścin jaravych. Takim čynam zamiest dahetulašniaj trochpaloŭki, pola 1. azimaha, 2. jaravoha i 3. paparu, atrymali čatyrochpaloŭku: 1. azimyja, 2. akapovyja (bulba, buraki, morchva), 3. jarynu (avios, jačmień) i 4. kaniušynu (abo łubin, ci niejkuju inšuju raścinu stručkovuju). Pry hetym sievazvarocie kožnaja raścina prychodzić na toje-ž pole kožny 4-ty hod i ad hetaha i sievazvarot hety nazyvajecca čatyrochpaloŭkaj. Hetkaje čarhavańnie raścinaŭ na poli było pieršy raz zaviedziena ŭ anhielskaj pravincyi Norfolk i tamu sievazvarot cełу nazyvajecca sievazvarotam norfolkskim, abo prosta — norfolkam.

Znača pry norfolku na adnym i tym-ža poli raściny čarhujucca hetkim sposabam:

1-šy hod:—akapovyja (bulba, karmovyja buraki, morchva).

2-hi hod:—jaryna (avios, jačmień), u katoruju ŭsiavajecca kaniušyna.

3-ci hod:—kaniušyna, abo łubin ci naahuł niejkija inš. matylkovyja (stručkovyja) raściny.

4-ty hod:—azimyja (žyta, pšanica).

Stasavańnie čatyrochpaloŭki daje ziemlarobu šmat vyhod, choć na pieršy pahlad i paraŭnańnie heta nia kožny mahčyma pabača. Najbolš na ščaście darmovaha—strachu majuć pačynajučyja čatyrochpaloŭcy z taho, što im vydajecca za mała ŭ čatyrochpaloŭcy žyta i naahuł azimin. Hetaha adnak nia treba bajacca, bo aziminy ŭ čatyrochpaloŭcy siejucca paśla kaniušyny, ci naahuł paśla matylkovych i jak takija, uspamožanyja jšče 2-mia miaškami na 1ha superfosfatu, dadu̇ć amal napeŭna bolšy ŭradžaj, čymsia kali aziminami zasiavałasia pola bolš (1/8), ale jano naležna nie hnaiłasia.

Dadatnaj staranoj norfolku (čatyrochpalovaha sievazvarotu) jość mahčymaść prydbańnia dastatku pošaru dla chatniaj žyvioły (1-je i 3-je pole) i dakładnaje vykarystańnie całaha abšaru vornych hruntoŭ.

Jak adzinuju važnuju zaściarohu da norfolku treba zaŭvažyć, što kaniušyna i naahuł matylkovyja raściny, nia śmieje pryjści na toje samaje pole pierš, čymsia cieraz šeść tolki hadoŭ. Dziela taho ŭ treciaj źmienie adzin hod treba sieić kaniušynu (čyrvonuju z biełaj papałam), a druhi (cieraz try hady) — stručkovyja miašanki. Takim čynam kaniušyna pryjdzie na toje samaje pole až na vośmy hod, a heta ŭžo reč dapuścimaja.

Aprača 4-ch-paloŭki vielmi pašyrany jšče 6-ci i 8-mi paloŭki. Šaścipaloŭka vielmi dobraj byvaje dla tych haspadarak, dzie niama dobrych paśbiščaŭ. Čarhavańnie zasievaŭ pry 6-ci paloŭcy voś hetkaje:

Hod	1-ej pole	2-je pole	3-je pole	4-je pole	5-je pole	6-je pole
1929	akapovyja	jaryna	kaniušyna	azimina	miašanka i stručkovyja	azimina
1930	jaryna	kaniušyna	azimina	miašanka i stručkovyja	azimina	akapovyja
1931	kaniušyna	azimina	miašanka i stručkovyja	azimina	akapovyja	jaryna
1932	azimina	miašanka i stručkovyja	azimina	akapovyja	jaryna	kaniušyna
1933	miašanka i stručkovyja	aziminy	akapovyja	jaryna	kaniušyna	azimina
1934	azimina	akapovyja	jaryna	kaniušyna	azimina	miašanka i stručkovyja

Inž. Ad. Klimovič

Usich, chto maje wieršy biełaruskaha paeta A. Ziaziuli (Ks. A. Astramowiča), abo wiedaje što ab jaho dziejnaści, prosim pawiedamić ab hetym redakcyju „Bieł. Krynicy".

Redakcyja.

nia, wykidywali jaho z ciahnika, nia robiačy pratakołaŭ. Kali časam i prychodziła da jaho baćkoŭ papierka, kab zapłacić štraf za biazbiletnuju jazdu, dyk chatnija kazali, što za durnoha nia mohuć adkazwać. Ukancy nawat Wiktuś byŭ znanym i kunduktaram ciahnikoŭ.

Miastečka Kuźnica, z jakoha pachodziŭ Wiktuś, mieła raz nie aby jakoje zdareńnie. Wiedama, što na stancyi Kuźnica kurjerskija ciahniki nie stanawiacca. Až tut adnaho razu ŭ niespadzieŭku ŭsim na hetaj małoj stancyi zastanaŭliwajecca kurjerski ciahnik. Usia stancyjnaja służba prybraŭšysia ŭ mundziry wybiehła na spatkańnie, dumajučy, što pryjedzie niejki wialiki pan, jakomu nawat u Kuźnicy zatrymali kurjerski ciahnik, až tut hlań!—z wahona 3-je klasy kunduktar wykidaje žychara Kuźnicy — Wiktusia, jaki jdze sabie pawažna na stancyju, dzie jaho spatykaje śmiechami stancyjnaja służba, jakoj jon byŭ dobra znany. Hetkaje zdareńnie chutka raźniasłosia pa ŭsiej wakolicy. Doŭha jšče nia raz susied susiedu raskazywaŭ sa śmiecham ab hetym; dyj sam Wiktuś achwotna prad kožnym ab hetym chwaliŭsia.

Ja paznaŭ Wiktusia tady, kali jon pryšoŭ da nas z winšawańniem na ŭračystaść Paciašeńnia Matki Božaj. Byŭ tady jšče ja małym chłapčukom. Pomniu, kali chatnija skazali Wiktusiu, što chacieli-b pasłuchć, pra što ksiondz nawučaŭ na feście M. B. Paciašeńnia, dyk Wiktuś, staŭšy pasiarod chaty i nabraŭšy pawažnaj postaci, mocna zaikajučysia i torkajučy haławoj, pačaŭ kazać nawuku. Pry hetym časami tak zaikaŭsia, što treba było mieć mnoha ciarpliwaści, kab čakać, pakul jon wyhawaryć adno słowa. Časam znoŭ niekalki skazaŭ wyhawarywaŭ zusim łoŭka. Kažučy takuju nawuku, jon tak hetym pierajmaŭsia, što kali-b jamu nie padziakawali, prosiačy kab užo pierastaŭ, dyk zdajecca, što sam jon nia skončyŭ-by.

Kali ja ŭ Kuźnicy chadziŭ u pačatkowuju školu, prypadak daŭ, što ja kwatarawaŭsia pasusiedzku z baćkami Wiktusia. Adnaho razu pačuŭ ja kala ichnaj chaty wialiki homan i kryki. Z cikawaści pabieh pahladzieć, što takoje tam stałasia. Wiktuś, trymajučy ŭ rukach siakieru, chadziŭ pa panadworku i złosna kryčaŭ: „addajcie maju adziežu, bo ŭsich zarubaju". Akazałasia, što baćki, chočučy zatrymać Wiktusia ŭ chacie, dzie było šmat pracy, schawali jaho kramnuju wopratku, u jakoj jon zaŭsiody chadziŭ na adpusty.

Razumiejecca, musili jamu addać jahonuju „światočnuju" wopratku, bo sapraŭdy spałochalisia jaho hroznaj postaci; nichto jaho nia strymaŭ-by prapuścić wiedamy jamu fest.

Tak i prawioŭ Wiktuś całaje žyćcio swajo, chodziačy z adpustu na adpust, zatrymoŭwajučysia tolki na karotki čas u baćkoŭ, jakija z taho mieli mała paciechi.

Adnaho razu, pryšoŭšy z dalokaha adpustu, mocna zachwareŭ i pamior. U haračcy ležačy zrywaŭsia jšče z łožka, kab iści da kaścioła na ŭračystaść.

Moža na tym świecie duša jaho ŭrešcie naciešycca Božaj uračystaściu.

DA NAS PIŠUĆ.

SEKRET ADHADAŁI.

Miedniki, Wil-Trockaha paw. Našy sialanie časta chadzili na hutarki ŭ karčmu da Žydoŭ i dziwilisia, što Žydy ab usim znajuć i majuć što druhim raskazywać. Jašče bolš staralisia sialanie pahutaryć z panami i dawiedacca ad ich čaho niebudź. Dziwila našych wiaskoŭcaŭ, što Žydy i pany ab usim wiedajuć, dzie što robicca i kryŭdzilisia na siabie, „prostyja“ ludzi, što čamu heta jany taho nia wiedajuć, što wiedajuć pany i Žydy.

Wypisaŭ ja sabie hazetu „B.-Krynicu“. Pračytaŭšy jaje pačaŭ ja sialanam raskazywać ab tych wiestkach, jakija wyčytaŭ u hazecie. Pačali sialanie prychodzić na hutarki i da mianie dy pytacca, „što čuwać na świecie?“. Ja im achwotna raskazywaŭ. Zaslyŭ tady i ja, jak „mudry“ Žyd i „razumny“ pan. Kab nie karystacca siarod sialan hetaj „mudraściaj“ Žyda i „razumnaściaj“ pana, ja paradziŭ swaim sialanam, kab jany wypisali sabie swaju rodnuju hazetu „B-Krynicu“. Praŭda, mnohija pasłuchali i ciapier stalisia takimiž „mudrymi“ i „razumnymi“.

Takim čynam sekret „mudraści“ i „razumnaści“ adkryty. Ciapier sialanie našy, budučy dzie blizka pošty, śpiašajucca atrymać rodnuju hazetu „B.-Krynicu“, jakuju čytajuć z wialikaj achwotaj.

Braty, čytačy „B.-Krynicy“! Našym abawiazkam jość, kab nia było niwodnaj biełaruskaj chaty biaz rodnaj hazety „B.-Krynicy“. A zrabić heta my možam. Niachaj kožny čytač hetaha dakanaje pieradusim sam a paśla i siarod swaich susiedziaŭ, z katorymi blizu štodnia spatykajecca. Hetakim sposabam my čynna ŭspamožam swaju rodnuju hazetu, jakaja z jašče bolšaj siłaj i wytrywałaściu pawiadzie Narod naš da lepšaj budučyni.

A. W.

IDUĆ NA CHUTARY.

Wialikaja-Buchaŭščyna, Niaświskaha paw. U našaj wioscy panuje strašennaje biezziamielle. A jak mała ziamli—dyk i biednata. Kab paprawić swoj los niekatoryja zadumali razyścisia na chutary. Mnohija z hetym nie zhadžalisia, ale zdajecca, što chutary buduć. Dobra-ž było-b, kab tak pry pierachodzie na chutarnuju haspadarku dy pryrezali ziamli małaziamielnym, jakich u našaj wioscy ahramadnaja bolšaść. Bo kali wyražuć u kawałku tolki tyja-ž paŭtary dziesiaciny i daduć jaje tamu-ž mała ziamielnamu haspadaru, dyk z hetakaj chutarnaj haspadarki taksama ničoha nia budzie i tolki daremnyja buduć trudy hetych sialan. Na takim „majontku“ z paŭtary dziesiaciny ziamli taksama nie razžywieśsia.

I kali-ž heta prydzie toj čas ziamielnaj reformy, jakoj-by adpawiedna byli ŭparadkawany sialanskija haspadarki, kab mahčy raźwiwacca a nia ŭściaž tolki hibieć?!

Zorka.

BABSKIJA PARADKI.

m. Budsłaŭ, Wialejskaha paw. Jość u nas polskaja škoła z addziełami. Atrymali my jaje ad polskaha ŭradu ŭzamien za bieł. himnaziju, začynienuju ŭ 1920 h. Što-ž, handal dobry. Našto mužykam himnazija? Chopić im paŭšechnicy.

U hetuju paŭšechnuju škołu prysłali nam ažno 8 štuk wučycielak. I jak na hrech nia prysłali niwodnaha mužčyny, kab strymliwaŭ ichnija nerwy. Nerwy-ž hetyja prajaŭlajucca na kožnym kroku.

28.I.1929 zdaryłasia nastupnaje: u časie paŭzy adzin z wučniaŭ zajšoŭ u klasu pałažyć knižku. Uhledziła heta wučycielka Staŭrylanka I, nia doŭha dumajučy, chacieła lasnuć jamu pa wuchu. Apošni, baroniačysia, zasłaniŭsia łokciam i ŭdar pryšoŭsia pa im. Panienačka pačuła, što łokać ćwiardziejšy za twar, i nie adważywajučysia sprobawać druhi raz takoj pryjemnaści pakinuła chłapca ŭ spakoi, a sama kulam palacieła da „prziełożonej“ na skarhu. Zastupajučaja časowa „prziełożonuju“ wučycielka mieła wialikaje paniaćcie ab swajej uładzie. Dzieła hetaha zaraz-ža rašyła: „won!“, wyłajaŭšysia dobra pierad hetym.

Dyk woś jakija ŭ nas babskija paradki!

Budsłaŭski.

ŠTO ROBIĆ HAREŁKA.

w. Iščalniany, Lebiodzkaj hminy, Lidzkaha paw. Naša wioska nia zusim biednaja, bo majem dobryja hrunty. Našyja žychary majuć dawoli chleba, a nawat i na prodaž. Woś tolki biada, što nia ŭmiejuć žyć paludzku. Hrošy addajuć nie na dobryja rečy, ale na harełku, jakaja hubić maralna i materjalna našych ludziej, a asabliwa moładź! Dzieła prykładu skažu ab niekalkich zdareńniach wynikach užywańnia harełki ŭ našaj wioscy. Adzin raz pjanyja chłapcy ŭleźli da susieda i pakrali rožnyja rečy, jak ručniki, abrusy i inš. Na zapusty sabrałasia niekalki chłapcoŭ, napilisia harełki i pajšoŭšy ŭ susiedniuju wiosku—abakrali kramku. Dyk bačym, što robić harełka. Reč zrazumiełaja, što kali-b ludzi hetyja byli ćwiarozymi, dyk hetaha-b nie zrabili.

Darahaja Moładź! Para pakinuć pić harełku, a lepš hetyja hrošy pasłać na hazetu, abo knižki, z jakich budzie karyść. Dzieła supolnaj pracy nad saboj i na karyść usiaho narodu, zarhanizujsia ŭ Bieł. Instytucie Hasp. i Kultury, hurtok jakoha treba załažyć u našaj wioscy.

Dyk woźmimsia za pracu Iščolnienskaja Moładź!

Hryb.

PRATAKOŁ.

(Prysłana)

9. II. 1929 h. Rewizyjnaja Kamisija Bielaruskaha Dabradziejnaha T-wa, u składzie M. Mancewiča i U. Pawałkowiča, prawiała rewiziju hrašowaje rachunkowaści T-wa za 1928 h., ad dnia pieraniaćcia Dabradz. T-wam (1.VI. 1928 h.) majemaści i funkcyj b. Kamitetu Pomačy achwiaram wajny da 31 śniežnia 1928 h.

Akazałasia: było pryniata ad Kamitetu 3.837 zł. 47 hr., pa rachunku Bieł. Koop. Banku 12.460 zł. 75 hr. usiaho 16.298 zł. 22 hr. Pastupiła: siabr. składak—31 zł., uradawych dapamohaŭ — 1.635 zł., samaŭradawych — 178 zł. 50 hr., ad prywatnych ustanoŭ i asobaŭ—2 660 zł., achwiaraŭ 15 zł.; płaty za internat Wil. Bieł. Himnazii— 2253 zł. 80 hr., usiaho pastupiła 6773 zł. 30 hr. — Wydatki jšli na internat Wil. Bieł. Himnazii, dapamohi Kleckaj i Radaškoŭskaj Bieł. himnazijam, bieł. pačatkowaj škole Nr. 33 u Wilni i paasobnym wučniam. Ad času ŭtwareńnia asobnaha Patranatu, utrymańnie internatu pry W. B. H. pierajšło da hetaje ŭstanowy, jakaja, chacia i stworana pry Dabradz. T-wie, rachunkowaści dla rewizii nie pradstawiła.— Na padstawie spraŭdžanych dakumentami zapisaŭ u knihach, wydatki T-wa wynosiać: 1) na ŭtrymańnie internatu Wil. Bieł. Himn. 9.347 zł. 82 hr., 2) dapamoha Radašk. i Kleck. Himn. — 5 030 zł., 3) stypendyi biadniejšym wučniam — 1315 zł. 30 hr. i 4) awansaŭ wydana na 1585 zł. 45 hr., usiaho — 17.278 zł. 57 hr. Niawyraschadawany astatak u sumie 5792 zł. 95 hr. poŭnaściaj pierachoŭwajecca ŭ Bieł. Koop. Banku.

Prawioŭšy rewiziju kasawych knih i dakumentaŭ, Rewizyjnaja Kamisija pastanawiła: 1) sprawazdaču ab rewizii Bieł. Dabradz. T-wa padać da ahulnaha wiedama cieraz biełaruskuju presu, matywujučy heta niemahčymaściaj zdać sprawazdaču, jak hetaha wymahaje Statut, pierad ahulnym schodam, sklikańnie jakoha, u suwiazi z wiedamymi padziejami 19.XII. 1928 h., zrabiłasia sumliŭnym; 2) padać taksama da ahulnaha wiedama, što Kamisija ličyć schod 19.XII. 1928 h. **nieprawamocnym** dzieła nastupnych pryčyn: a) schod, wyznačany Ŭradam T-wa na 19.XII. 1928 h., byŭ, na žadańnie Rew. Kamisii, adkładzieny, jak nieswajačasny, ab čym zahadzia piśmienna byli pawiadomleny adpawiednyja ŭłady i b) na hetym „schodzie“ była prysutnaju tolki niaznačnaja častka paŭnapraŭnych siabroŭ T-wa, a bolšaść źjawiłasia asobami, jakija nia mieli prawa wynosić pastanoŭ ad imia T-wa i wybirać z pasiarod siabie Ŭrad, bo z pryčyny niaŭnosu siabroŭskich składak, musili być wyklučany zhodna z Statutam z liku siabraŭ T-wa, što i było pastaŭlena na pawiestku dnia ahulnaha schodu; niekatoraja častka prysutnych i susim nia ličyłasia da hetaha času siabrami T-wa.

Siabry Rewizyjnaje Kamisii:
(—) M. Mancewič
(—) U. Pawałkowič.

Usiačyna.

Wialikaja pawodka ŭ Brazylii. U Brazylii ŭ m. San Paolo pawodka źniščyła 5000 damoŭ, u wyniku čaho 30,000 žycharoŭ astałosia biez strachi nad haławoj. Straty wynosiać niekalki sot milijonaŭ dalaraŭ.

Hoład u Kitai. Jak padajuć hazety, u Kitai panuje wialiki hoład. Pamiorła poŭmiljona ludziej i hetulki-ž narodu wyjechała z kraju z pryčyny niedachopu ježy.

Najstarejšy žurnalist Aŭstryi, redaktar „N. Wiener Tageblatu“, Zygmunt Hahn pamior u 85 hodzie swajho žyćcia. Pracawaŭ da samaje staraści.

Kirylica. Jak z Biełhradu danosiać hazety, u ŭradawaj karespondencyi ŭ Charwacyi maje być zamieniena kirylica na łacinku.

Trahičny kaniec kata „Sing—Sing‘u. Kat amerykanskaj turmy „Sing — Sing‘u“ Halbert, jaki wykanaŭ zharoj 140 prysudaŭ śmierci znojdzieny ŭ sklepie adnaho domu z prastrelenaj haławoj dwumia rewolwernymi kulami. Dumali, što kat sam zastreliŭsia, ale akazałasia, što jaho zastreliŭ niechta inšy. Halbert byŭ tym, katory pieršy wydumaŭ elektryčny fotel J. Davisa. Kat „pracawaŭ“ na hetym stanowiščy ad 1926 h.

Za wykanańnie prysudu śmierci na kožnaje asobie braŭ pa 150 dalaraŭ. Pensija jahonaja wynosiła za hod 15 tysiač dalaraŭ.

„Dobry“ zarabotak!

Z kraju.

Bolš uwahi. Na prajaždžajučaha praz čyhunku žychara wioski Barany, Hłybockaje hminy, Jazepa Suprynionka najechaŭ ciahnik, u wyniku čaho sam Suprynionak byŭ mocna pabitym.

Pažar. 27 lutaha ŭ žychara wioski Šarkaŭščyna, Hłybockaje hm. Antona Ananiča, u wyniku nieaściarožnaha abychodžańnia z ahniom, zaharełasia chata. Zhareła stracha chaty, świran, 4 chlawy, 4 karowy, 2 jałaŭki, cialo, 25 q (kala 150 pudoŭ) zboža, niažywy-inwentar. Straty wynosiać 4000 zł.

Utapiŭsia ŭ prorubcy. Žychar wioski Rudawa, Jodzkaje hminy, Pawał Sawiejeŭ, čarpajučy z prorubu na woziery wadu, uwaliŭsia ŭ prorubku i ŭtapiŭsia.

Amal nie zhareŭ žyŭcom. Nadowiečy ŭ wioscy Cyhanki, Dzisienskaha paw., pakinutyja biez dahladu troje dziaciej Jana Asianki zabaŭlajučysia z sierčykami zapalili chatu, Z pažaru ŭdałosia wynieści tolki dziaciej. Adzin z ich 3-ch hadowy chłopčyk mocna abhareŭ.

Z Wilni.

Trahičnaja śmierć žonki Ant. Łuckiewiča. U aŭtorak dnia 5-ha sakawika s. h. pakončyła z saboj trahična Dr. Z. A.-Łuckiewičycha, žonka Ant. Łuckiewiča. Heta sumnaje zdareńnie wielmi chutka stała wiedamym šyrokim kruhom wilenskaha hramadzianstwa, budziačy ŭsiudy žach i spačućcio.

Pryčyny, prywioŭšyja niabožčycu na hety krok rospačy, pakul što jšče niewiadomy.

Litoŭcy witajuć Św. Ajca. Wilenski Tymčasowy Litoŭski Kamitet dnia 20.II. s. h. wysłaŭ na ruki J. E. Kardynała Gaspari, sekretara pry Watykanie, prywitańnie św. Ajcu z pryčyny ščaśliwaj likwidacyi kanfliktu miž Apostalskaj stalicaj i Italjanskim uradam.

24.II s. h. J. E. Kardynał Gaspari prysłaŭ padziaku św. Ajca Wil. Čas. Lit. Kamitetu cieraz Wilenskaha Arcybiskupa.

Dazwolili piajać nacyjanalny hymn. Hetymi dniami litoŭskaja delehacyja była ŭ Wilenskaha Wajawody ŭ sprawie zabarony administracyjnymi worhanami piajać padčas uračystaściaŭ i publičnych schodaŭ litoŭskaha nacyjanalnaha hymnu. P. Wajawoda abiacaŭ wydać zahad, kab u piajańni hymnu nie rabilisia nijakija pieraškody.

Naša pošta.

Krywiču. — Karespandencyi Wašy atrymali, dziakujem, što nas nie zabywajeciesia. Praŭnyja i haspadarčyja parady damo.

Wieršy Wašy pierahledzim.

Kazłoŭščyku. — Atrymali, karystajem

Kurcewiču. — Zajawu Wašu pryniali da wiedama i nijakich nieparazumieńniaŭ nia budzie. Druki wyšlem.

Klimowiču A.—ŭ W Wioscy. Padručnik ab pčałarstwie možacie kupić u biełaruskaj kniharni „Pahonia“, Wilnia, Zawalnaja 7. Kaštuje kala 2,50 hr. Hazetu Wam pasyłajem.

Hazetu pasyłajem: Chrapunu, Daškiewiču, Cinianu.

KUPLAJCIE! WYPISWAJCIE!

miesiačnuju časopiś biełaruskaj moładzi

„ШЛЯХ МОЛАДЗІ“

Pieršy numar za m-c sakawik z bahatym źmiestam wyjšaŭ užo z druku i pradajecca ŭwa ŭsich biełaruskich kniharniach.

PADPISKA:

na m-c . . . . . . 35 hr.
na paŭhodu . . . . 2 zł.
na hod . . . . . 4 zł.

Adres Redakcyi: Wilnia, Ludwisarskaja wul. Nr. 1 kw. 23.

Redaktar Jan Paźniak. Bieł. Druk. im Fr. Skaryny. Wilnia, Ludwisarskaja 1. Wydawiec Albin Stepowič